

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Гуманітарно-педагогічний факультет
Кафедра технологічної та професійної освіти і декоративного мистецтва

ЗАТВЕРДЖУЮ

Докає гуманітарно-педагогічного факультету

Людмила СТАНІСЛАВОВА

30 08 2024

СИЛАБУС

Навчальна дисципліна **Історія декоративно-прикладного мистецтва**
Рівень вищої освіти **Другий (магістерський)**

Загальна інформація

Позиція	Зміст інформації
Викладач	Андрощук Ігор Петрович
Профайл викладача	https://tpodm.khmnu.edu.ua/naukova-diyalnist/pedagogichna-diyalnist-androshhuk-igor-petrovych/
E-mail викладача	androshchuk@khmnu.edu.ua
Контактний телефон	0979096930
Сторінка дисципліни в ІСУ	https://msn.khmnu.edu.ua/enrol/index.php?id=8588
Консультації	Очні: понеділок, 4-а пара, аудиторія (Бібліотека, Б -205); он-лайн: за необхідністю та попередньою домовленістю

Загальна характеристика дисципліни

Статус дисципліни	Форма навчання	Загальний обсяг		Кількість годин						Форма семестрового контролю			
		Кредити ЄКТС	Години	Аудиторні заняття						Курсовий проект	Курсова робота	Залік	Іспит
				Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття	Семінарські заняття	Самостійна робота, у т.ч. ІРС				
В	Д	4,0	120	54	18		36		66			+	
В	З	4,0	120	12	6		6		108			+	

Анотація навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Історія декоративно-прикладного мистецтва» – є вибіркоким освітнім компонентом, який вивчається здобувачами вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти та передбачає вивчення: історія українського декоративно-прикладного мистецтва – невід’ємна складова частина духовно-матеріальної культури і творчості народу, історія розвитку художнього плетіння з природних матеріалів, історія розвитку художньої обробки деревини, історія розвитку художньої обробки каменю, історія розвитку художньої обробки кістки та рогу, історія розвитку художньої кераміки, історія розвитку художньої обробки металу, історія розвитку художнього скла, історія розвитку художнього ткацтва, історія розвитку вишивки, історія розвитку розпису, історія розвитку писанкарства, історія розвитку витинанки..

При викладанні дисципліни використовуються сучасні форми проведення занять, зокрема проблемні й бінарні лекції, практичні заняття з використанням інформаційно-комунікаційний та кейс-технологій.

Мета і завдання дисципліни

Мета дисципліни. Формування інтересу у студентів до української національної культури, зокрема історії декоративно-прикладного мистецтва, дослідження його невичерпних джерел.

Завдання дисципліни: Поглиблення знань студентів з історії розвитку різних видів та технік декоративно-прикладного мистецтва, художнього конструювання, технології виготовлення декоративно-прикладних виробів; формування уміння та навичок самостійної роботи з мистецтвознавчою, методичною та довідковою літературою для здійснення аналізу, систематизації та синтезу отриманої інформації.

Очікувані результати навчання

Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен: *здійснювати* морфологічний аналіз декоративно-прикладного мистецтва за різними принципами класифікації, *розрізняти* предмети декоративно-прикладного мистецтва за технікою оздоблення та *визначати* їх регіональну приналежність, розрізняти мистецькі стилі, *проводити* науково-експедиційну роботу, *виконувати* проекти зарисовок орнаментів готових декоративно-прикладних виробів та репродукцій.

Тематичний план дисципліни і календар його виконання

Таблиця 3 – Тематичний план дисципліни

Номер тижня	Тема лекції	Тема практичного / семінарського заняття	Самостійна робота студентів		
			Зміст	Години	Література
1	Історія українського декоративно-прикладного мистецтва – невід’ємна складова частина духовно-матеріальної культури і творчості народу	Стародавня художня культура на території України	Опрацювання лекційного матеріалу. Робота з літературними джерелами. Підготовка до практичної роботи № 1.	4	О. – [1], с.9-24; [2], с.5-17; [3], с.3-12. Д. – [48]; [58]; [59]
2	Історія розвитку художнього плетіння з природних матеріалів	Історіографія розвитку художнього плетіння з природних матеріалів	Опрацювання лекційного матеріалу. Робота з літературними джерелами. Підготовка до практичної роботи № 2.	3	О. – [1], с.175-195; [2], с.21-23; [3], с.262-331. Д. – [27]; [32]; [38-39]; [53]; [58-59]; [65]; [69]
3	Історія розвитку художньої обробки деревини	Історіографія розвитку художньої обробки деревини	Опрацювання лекційного матеріалу. Робота з літературними джерелами. Підготовка до практичної роботи № 3.	4	О. – [1], с.175-195; [2], с.18-21; [3], с.12-33. Д. – [4]; [6]; [11]; [38-39]; [45-46]; [51]; [53]; [60-61]; [68-70]

4		Історіографія розвитку художньої обробки деревини	Опрацювання лекційного матеріалу. Робота з літературними джерелами. Підготовка до практичної роботи № 4.	3	
5	Історія розвитку художньої обробки каменю	Історіографія розвитку художньої обробки каменю	Опрацювання лекційного матеріалу. Робота з літературними джерелами. Підготовка до практичної роботи № 5.	4	О. – [1], с.94-98; [2], с.30-32. Д. – [32]; [35]; [39]; [58]; [65]
6	Історія розвитку художньої обробки кістки та рогу	Історіографія розвитку художньої обробки кістки та рогу	Опрацювання лекційного матеріалу. Робота з літературними джерелами. Підготовка до практичної роботи № 6.	3	О. – [1], с.98-99; [2], с.32-34; [5-7]. Д. – [5]; [6]; [11]; [32]; [35]; [53]
7	Історія розвитку художньої кераміки	Історіографія розвитку художньої кераміки	Опрацювання лекційного матеріалу. Робота з літературними джерелами. Підготовка до практичної роботи № 7.	4	О. – [1], с.195-217; [2], с.23-26; [3], с.75-123; [5, 6, 7]; Д. – [5-6]; [11]; [27]; [29]; [31-33]; [38-39]; [53]; [58-61]; [69]; [72]
8		Історіографія розвитку художньої кераміки	Опрацювання лекційного матеріалу. Робота з літературними джерелами. Підготовка до практичної роботи № 8.	3	
9	Історія розвитку художньої обробки металу	Історіографія розвитку художнього металу	Опрацювання лекційного матеріалу. Робота з літературними джерелами. Підготовка до практичної роботи № 9.	4	О. – [1], с.195-217; [2], с.28-30; [3], с.34-74; [5-6]; Д. – [1]; [5-6]; [13]; [39]; [50]; [53]; [58]; [61]
10		Історіографія розвитку художнього металу	Опрацювання лекційного матеріалу. Робота з літературними джерелами. Підготовка до практичної роботи № 10.	3	
11	Історія розвитку художнього скла	Історіографія розвитку художнього скла	Опрацювання лекційного матеріалу. Робота з літературними джерелами. Підготовка до практичної роботи № 11.	4	О. – [1], с.195-217; [2], с.26-28; [3], с.428-450; [5-6]; Д. – [5-7]; [39]; [58]
12	Історія розвитку художнього ткацтва	Історіографія розвитку ткацтва	Опрацювання лекційного матеріалу. Робота з літературними джерелами. Підготовка до практичної роботи № 12.	3	О. – [1], с.105-133; [2], с.34-36; [5-6]; Д. – [5-7]; [14-16]; [25]; [34]; [39-42]; [49]; [57-58]; [61]; [67]; [69]; [71]

13	Історія розвитку вишивки	Історіографія розвитку народної вишивки	Опрацювання лекційного матеріалу. Робота з літературними джерелами. Підготовка до практичної роботи № 13.	4	О. – [1], с.133-157; [2], с.42-93; [3], с.124-216; [4, 5, 6, 7]; Д. – [2]; [5-6]; [8]; [11]; [17-24]; [26-27]; [30]; [32]; [34-36]; [42-43]; [53]; [58-61]; [66-67]; [69]
14		Історіографія розвитку народної вишивки	Опрацювання лекційного матеріалу. Робота з літературними джерелами. Підготовка до практичної роботи № 14.	3	
15	Історія розвитку розпису	Історіографія розвитку розпису та вибійки	Опрацювання лекційного матеріалу. Робота з літературними джерелами. Підготовка до практичної роботи № 15.	4	О. – [1], с.45-48; [3], с.450-477; [4, 5, 6, 7]; Д. – [3]; [5-6]; [14]; [37-39]; [53]; [57-59]; [61]; [69]
16		Історіографія розвитку розпису та вибійки	Опрацювання лекційного матеріалу. Робота з літературними джерелами. Підготовка до практичної роботи № 16. Підготовка до контрольної роботи.	3	
17	Історія розвитку писанкарства	Історіографія розвитку писанкарства	Підготовка до практичної роботи № 17. Опрацювання лекційного матеріалу. Робота з літературними джерелами. Підготовка до контрольної роботи.	5	О. – [1], с.217-233; [2], с.40-42; [3], с.352-380; [4, 5, 6, 7]; Д. – [3]; [5-6]; [11]; [38-39]; [44]; [48]; [53]; [55]; [58-61]; [65]; [69]
18	Історія розвитку витинанки	Історіографія розвитку витинанки	Підготовка до практичної роботи № 18. Опрацювання лекційного матеріалу. Робота з літературними джерелами. Підготовка до контрольної роботи.	5	О. – [1], с.217-233; [2], с.38-40; [4, 5, 6, 7]; Д. – [5-6]; [11]; [27]; [32]; [35]; [39]; [58-62]; [65]; [69]

Примітка: * Лекції проводяться по чисельнику – дві години (один раз на два тижні), практичні заняття – щотижня.

Політика дисципліни

Організація освітнього процесу з дисципліни відповідає вимогам положень про організаційне і навчально-методичне забезпечення освітнього процесу та навчальному плану. Здобувач зобов'язаний відвідувати лекції і практичні заняття згідно з розкладом, не запізнюватися на заняття, домашні завдання виконувати відповідно до графіка. Пропущене практичне заняття здобувач зобов'язаний опрацювати самостійно у повному обсязі і відвітати перед викладачем не пізніше, ніж за тиждень до чергової атестації. До практичних занять здобувач має підготуватися за відповідною темою і проявляти активність. Набуті здобувачем знання з дисципліни або її окремих розділів у неформальній освіті зараховуються відповідно до Положення про порядок перезарахування результатів навчання у ХНУ (<https://khmnu.edu.ua/polozhennya-pro-organizacziyu-osvitnoi-diialnosti/>). При виконанні практичних та контрольних робіт з дисципліни здобувач має дотримуватися політики доброчесності. У разі виявлення плагіату, згідно Положення про дотримання академічної доброчесності в Хмельницькому національному університеті (<https://khmnu.edu.ua/wp->

content/uploads/normatyvni-dokumenty/ustanovchi/kodeks-akademichnoyi-dobrochesnosti-2020.pdf), роботу буде повернено на доопрацювання та повторне проходження оцінювання.

Критерії оцінювання результатів навчання

Кожний вид роботи з дисципліни оцінюється за чотирибальною шкалою відповідно до Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ. Основним видом контролю під час вивчення дисциплін є поточний.

Поточний контроль здійснюється під час лекційних та практичних (семінарських) занять, а також у дні проведення контрольних заходів, встановлених робочою програмою і графіком навчального процесу. При цьому використовуються такі методи поточного контролю: оцінювання практичних/семінарських робіт; усне опитування; контрольна робота за змістом теоретичного матеріалу.

Оцінка, яка виставляється за практичне/семінарське заняття, складається з таких елементів: якість оформлення протоколу практичної роботи, грамотність і ґрунтовність захисту практичної роботи, своєчасність захисту.

Шляхом усного опитування під час семінарських занять оцінюється сформованість умінь використовувати теоретичні знання для вирішення практичних завдань. Оцінка, яка виставляється за семінарське заняття, враховує грамотність, ґрунтовність і своєчасність усної відповіді.

Підсумкова семестрова оцінка за інституційною шкалою визначається як середньозважена з усіх видів навчальної роботи, виконаних і зданих позитивно з урахуванням коефіцієнта вагомості і встановлюється в автоматизованому режимі після внесення викладачем усіх оцінок до електронного журналу. Вагові коефіцієнти змінюються залежно від структури дисципліни і важливості окремих видів її робіт.

Структурування дисципліни за видами робіт і оцінювання результатів навчання студентів денної форми навчання у семестрі за ваговими коефіцієнтами

Аудиторні заняття та контрольні заходи		Підсумковий контроль
Практичні роботи	КР	Залік
№1 – №18	0,4	-
0,6		

Структурування дисципліни за видами робіт і оцінювання результатів навчання студентів заочної форми навчання у семестрі за ваговими коефіцієнтами

Аудиторна робота				Самостійна, індивідуальна робота		Семестровий контроль (Залік)
Практичні роботи №:				Контрольна робота		Підсумковий контроль
1	2	3	4	Якість виконання	Оцінка за захист	
ВК: 0,6				0,2	0,2	-

Залік виставляється, якщо середньозважений бал, який отримав студент з дисципліни, знаходиться у межах від 3,00 до 5,00 балів. При цьому за інституційною шкалою ставиться оцінка «зараховано», а за шкалою ЄКТС – буквене позначення оцінки, що відповідає набраній студентом кількості балів відповідно до таблиці співвідношення.

Співвідношення вітчизняної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС

Оцінка ЄКТС	Інституційна шкала балів	Інституційна оцінка	Критерії оцінювання
A	4,75-5,00	5	Зараховано Відмінно – глибоке і повне опанування навчального матеріалу і виявлення відповідних умінь та навиків. Добре – повне знання навчального матеріалу з кількома незначними помилками. Добре – в загальному правильна відповідь з двома-трьма суттєвими помилками.
B	4,25-4,74	4	
C	3,75-4,24	4	

Оцінка ECTS	Інституційна шкала балів	Інституційна оцінка	Критерії оцінювання
D	3,25-3,74	3	Задовільно – неповне опанування програмного матеріалу, але достатнє для практичної діяльності за професією.
E	3.00-3,24	3	Задовільно – неповне опанування програмного матеріалу, що задовольняє мінімальні критерії оцінювання
FX	2,00-2,99	2	Незадовільно – безсистемність одержаних знань і неможливість продовжити навчання без додаткових знань з дисципліни
F	0,00-1,99	2	

Питання для підсумкового контролю з дисципліни

1. Художня кераміка на території України в період первіснообщинного ладу.
2. Художня кераміка часів Давньої Русі.
3. Художня кераміка XIV – XVIII ст.
4. Художня кераміка XIX – першої половини XX ст.
5. Художня кераміка новітнього часу.
6. Художнє скло часів Давньої Русі.
7. Художнє скло XIV – XVIII ст.
8. Художнє скло XIX – першої половини XX ст.
9. Художнє скло новітнього часу.
10. Художній метал на території України в період первіснообщинного ладу.
11. Художній метал часів Давньої Русі.
12. Художній метал XIV – XVIII ст.
13. Художній метал XIX – першої половини XX ст.
14. Український художній метал новітнього часу.
15. Писанкарство на території України в період первіснообщинного ладу.
16. Писанкарство часів Давньої Русі.
17. Писанкарство XIV – XVIII ст.
18. Писанкарство XIX – першої половини XX ст.
19. Писанкарство новітнього часу.
20. Витинанки часів Давньої Русі.
21. Українські витинанки XIV – XVIII ст.
22. Українські витинанки XIX – першої половини XX ст.
23. Українські витинанки новітнього часу.
24. Іграшки на території України в період первіснообщинного ладу.
25. Іграшки часів Давньої Русі.
26. Українські іграшки XIV – XVIII ст.
27. Українські іграшки XIX – першої половини XX ст.
28. Українські народні іграшки новітнього часу.
29. Художнє деревообробництво в період первіснообщинного ладу.
30. Художня обробка деревини часів Давньої Русі.
31. Українська художня обробка деревини XIV – XVIII ст.
32. Українська художня обробка деревини XIX – першої половини XX ст.
33. Українська художня обробка деревини новітнього часу.
34. Плетіння з природних матеріалів на території України в період первіснообщинного ладу.
35. Плетіння з природних матеріалів часів Давньої Русі.
36. Плетіння з природних матеріалів XIV – XVIII ст.
37. Плетіння з природних матеріалів XIX – першої половини XX ст.
38. Сучасний стан плетіння з природних матеріалів.
39. Гаптування і вишивка часів Давньої Русі.
40. Українське гаптування та вишивка XIV – XVIII ст.
41. Українське гаптування та вишивка XIX – першої половини XX ст.
42. Сучасний стан гаптування й вишивки на території України.
43. Ткацтво на території України в період первіснообщинного ладу.
44. Художнє ткацтво часів Давньої Русі.
45. Українське художнє ткацтво XIV – XVIII ст.
46. Українське художнє ткацтво XIX – першої половини XX ст.

47. Українське художнє ткацтво новітнього часу.
48. Зародження ремісництва у давньоруських містах
49. Літописні відомості про декоративно-прикладне мистецтво Давньої Русі.
50. Зміни у структурі ремісничих організацій на початку XIX ст.
51. Організаційно-виробничий поділ художніх промислів у першій половині XIX ст.: дрібнотоварне, мануфактурне і фабричне виробництва.
52. Становлення й розвиток центрів художніх ремесел і промислів: Великі Сорочинці, Решетилівка, Клембівка.
53. Становлення й розвиток центрів художніх ремесел і промислів: Кролевець, Опішня, Оленівці.
54. Становлення й розвиток центрів художніх ремесел і промислів: Миргород, Збараж, Львів.
55. Становлення й розвиток центрів художніх ремесел і промислів: Яворів, Городок, Глиняни.
56. Становлення й розвиток центрів художніх ремесел і промислів: Косів, Космач, Криворівня.
57. Становлення й розвиток центрів художніх ремесел і промислів: Коломия, Вижниця, Дігтярі.
58. Становлення й розвиток центрів художніх ремесел і промислів: Глинське, Хуст.
59. Спільність і відмінність у розвитку народного декоративно-прикладного мистецтва Лівобережної і Правобережної України в першій половині XX ст.
60. Життєвий і творчий шлях відомих народних майстрів (за вибором).
61. Ремісничі школи і зразкові навчальні майстерні.

Рекомендована література

Основна

1. Антонович Є.А. Захарчук-Чугай Р.В, Станкевич М.Є Декоративно-прикладне мистецтво. – Львів: Світ, 1993. – 272 с.
2. Андрощук І.П., Андрощук І.В., Пиріжок О.В. Логіко-структурні схеми з декоративно-прикладного мистецтва (вишивка, плетіння гачком та в'язання спицями): навч.-наочн. посіб. – Хмельницький: ПП Цюпак А.А., 2013. – 163 с.
3. Титаренко В.П. Народні промисли України. – Полтава: Полтавський літератор, 2011. – 524 с.
4. Гургула І. Народне мистецтво західних областей України. – К.: Мистецтво, 1966. – 80 с.
5. Історія українського мистецтва: У 6 т. – К., 1966 – 1970.
6. Нариси з історії українського декоративно-прикладного мистецтва. – Львів, 1969.
7. Никоряк О.І. Сучасні художні промисли Українських Карпат. – К., 1988.

Додаткова

1. Баньковська С.М. Ковальство на Україні (XIX – початок XX ст.). – К.: Наук. думка, 1991. – 112 с.
2. Білецька В.Ю. Українські сорочки. – К., 1969.
3. Біняшевський Є. Українські писанки. – К., 1968.
4. Будзан А. Різьба по дереву в західних областях України (XIX–XX ст.). – К.: Вид-во АНУРСР, 1960. – 106 с.
5. Бутник-Сіверський Б.С. Українське радянське народне мистецтво. – К.: Наук. думка, 1996. – 224 с.
6. Бушина Т. Декоративно-прикладне мистецтво радянської Буковини. – К.: Мистецтво, 1986. – 128 с.
7. Вітражі Львова кінця XIX – початку XX століття. – Львів: 2004. – 235 с.
8. Гасюк О.О., Степан М.Г. Художнє вишивання. – К., 1983.
9. Голубець О. Між свободою і тоталітаризмом. Мистецьке середовище Львова другої половини XIX століття. – Львів: Академ. експрес, 2001. – 175 с.
10. Горинь Г.Й. Традиції та перспективи художньої обробки шкіри на Україні. – К., 1979.
11. Данченко О.С. Народні майстри. – К.: Рад. шк., 1982. – 128 с.
12. Декоративно-ужиткове мистецтво: Словник: У 2 т. – Афіша, 2000. Т.1. – 363 с.; Т.2. – 399 с.
13. Жолтовський П.М. Художній метал. – К., 1972.
14. Жук А.К. Сучасні українські художні тканини. – К.: Наук. думка, 1985. – 120 с.
15. Жук А.К. Українські народні килими (XVII – поч. XX ст.). – К.: Наук. думка, 1966. – 152 с.

16. Запаско Я.П. Килимарство на Україні. – Львів, 1991.
17. Захарчук-Чугай Р.В. Українська народна вишивка (Західні області УРСР). – К.: Наук. думка, 1988. – 192 с.
18. Зельська І. Українська вишивка. – Вінниця. Торонто, 1981. – 92 с.
19. Знаки 155 стародавніх українських вишивок. – К., 1992.
20. Кара-Васильєва Т.В. Вишивка. – К., 1979.
21. Кара-Васильєва Т.В. Полтавська народна вишивка. – К.: Наук. думка, 1983. – 136 с.
22. Кара-Васильєва Т.В. Творці дивосвіту. – К.: Рад. шк., 1984. – 173 с.
23. Кара-Васильєва Т.В. Українська сорочка: Альбом. – К., 1994.
24. Кара-Васильєва Тетяна. Українська вишивка. – К.: Мистецтво, 1993. – 263 с.
25. Колос С.Г. Декоративні тканини. – К., 1979.
26. Косачева О. Український народний орнамент. – К., 1866.
27. Косміна Т.В. Сільське життя Поділля (кінець XIX – XX ст.). – К.: Наук. думка, 1980. – 192 с.
28. Кульська-Кравченко Н.М. Декоративні в'язані вироби. – 2-ге вид., стереотип. – К.: Техніка, 1985. – 136 с.
29. Кульчицька А. Орнамент трипільської культури і українська вишивка XX ст. – Львів, 1995.
30. Кульчицька О.Л. Народний одяг західних областей Української РСР. – К., 1959.
31. Лащук Ю.П. Гуцульська кераміка. – К.: Держ. вид-во л-ри з будівництва і архітектури УРСР, 1952. – 176 с.
32. Манучарова Н.Д. Декоративно-прикладне мистецтво Української РСР. – К.: Вид-во Академії архітектури УРСР, 1952. – 176 с.
33. Матейко К.І. Народна кераміка західних областей України УРСР XIX – XX ст.: Історико-етнографічне дослідження. – К.: Вид-во АН УРСР, 1959. – 108 с.
34. Матейко К.І. Український народний одяг. К.: Наук. думка, 1977. – 224 с.
35. Мистецтво України. 1991 – 2003 / Авт. ст. та упор. Т. Придатко, З. Чегусова, Т.Скляренко. – К.: Мистецтво, 2003.
36. Мошинська О. Книга українських вишивок. – США, 1980.
37. Найден О.С. Орнамент українського народного розпису. – К.: Наук. думка, 1989. – 134 с.
38. Найден О.С. Українська народна іграшка. – К.: Арт Ек, 1999. – 256 с.
39. Нариси з історії українського декоративно-прикладного мистецтва. – Львів: Вид-во Львів. ун-ту, 1969. – 192 с.
40. Никорак О.І. Сучасні художні тканини українських Карпат. – К.: Наук. думка, 1988. – 224 с.
41. Никорак О. Українська народна тканина XIX – XX ст.: Типологія, локалізація, художні особливості. Частина I. Інтер'єрні тканини. (За матеріалами західних областей України). – Львів: Ін-т народознавства НАН України, 2004. – 577 с.
42. Ніколаєва Т.О. Історія українського костюма. – К.: Либідь, 1996. – 171 с.
43. Новицька М.О. Вишивка і гаптування. – К., 1989.
44. Онищук О. Символіка української писанки. – Торонто, 1985.
45. Оршанський Л.В., Андріок П.В. Основи гуцульського художнього деревообробництва: навч. посіб. для учнів шкіл та студ. ВНЗ I-III рівнів акредитації. – Косів, 2002.
46. Оршанський Л.В., Криванчик Р.Ф. Технологія художньої обробки деревини: навч. посіб. для студ. пед. навч. закладів. – Дрогобич, 2001.
47. Оршанський Л.В., Ліщинська-Кравець Г.Л. Незглибиме творче ремесло: короткий нарис історії кафедри декоративно-ужиткового мистецтва та основ дизайну. – Дрогобич, 2001.
48. Павлуцький Г. Історія українського орнаменту. – К., 1927.
49. Парануценко С.А. Килими. – К., 1971.
50. Петриченко О.М. Художнє литво. – К., 1970.
51. Пилипенко О.Д., Симоненко М.С. Столярна справа. К.: Вища шк., 1975. – 184 с.
52. Придатко Т.М. Ткацтво. – К., 1982.
53. Прикрась свій дім / Л.П.Гура, Л.С. Жоголь, Н.М. Ісупова та ін. – К.: Техніка, 1988. – 304 с.
54. Риженко Я. Українське шитво. – Полтава, 1929. – 28 с.
55. Селівачов М.Р. Домінантні мотиви української народної орнаментики // НТЕ. – № 2. – 1990.
56. Селівачов М. Лексикон української орнаментики. – К.: Ред. вісника «АНТ», 2005. – 399 с.
57. Сидорович С.Й. Художня тканина західних областей УРСР. – К.: Наук. думка, 1979. – 156 с.

58. Синчишин М. Тисяча років української культури: Історичний огляд культурного прогресу. Б.У. Т.52. – Нью-Йорк, Прага, Сідней, Торонто, 1985.
59. Скрипник Г.А. Етнографічні музеї України. – К.: Наук. думка, 1989. – 303 с.
60. Соломченко О.Г. Народні таланти Прикарпаття. – К.: Мистецтво, 1969. – 160 с.
61. Стан Т.С. Майстри декоративно-прикладного мистецтва Хмельниччини. Фотоальбом. – Хмельницький: ПП Заколодний М.І., 2006. – 60 с.
62. Станкевич М. Українські витинанки. – К.: Наук. думка, 1986. – 124 с.
63. Титаренко В.П. Об'єкти праці з українських народних ремесел: нав.-метод. посіб. - Полтава «Верстка» 2010 -148 с.
64. Титаренко В.П. Естетична культура сучасної молоді: українські народні промисли: [Монографія]. – Полтава: Полтавський літератор, 2011. – 528 с.
65. Тищенко О.Р. Історія декоративно-прикладного мистецтва України (XII – XVIII ст.). – К.: Либідь, 1992. – 192 с.
66. Турко Л. Українська вишивка. – Торонто, 1981.
67. Українське народне мистецтво. Тканини і вишивки. – К.: Держ. вид-во образотворчого мистецтва і муз. л-ри УРСР, 1960. – 205 с.
68. Урджал П., Давид С. Резьба по дереву: Пер. с чеш. – К.: Выща шк., 1990. – 207 с.
69. Чегусова Зоя. Декоративне мистецтво України кінця ХХ століття. 200 імен: Альбом-каталог. – К.: ЗАТ «Атлант ЮЕМСІ», 2002. – 511 с.
70. Шевченко Є. Народна деревообробка в Україні: Словник народної термінології. – К.: Артанія, 1997. – 256 с.
71. Шевченко Є. Українська народна тканина. – К.: Артанія, 1999. – 410 с.
72. Щербак В.А. Сучасна українська майоліка. – К., 1974.

Інформаційні ресурси

1. <http://www.mon.gov.ua/>
2. <http://elhovka.narod.ru/html/techno.htm>
3. <http://energy-efficient-technology.blogspot.com/>
4. <http://ua.textreferat.com/>
5. <http://www.hobby.ucoz.es/>
6. <http://www.lobzik.pri.ee/modules/news/>
7. http://kristti.com.ua/detail_content.php?id=142&level3=48&level2=7&level1=2
8. <http://metodportal.net/node/3726>
9. <http://www.ychitel.com/>
10. <http://teacher.at.ua/>
11. Модульне середовище для навчання. Режим доступу : <https://msn.khmnu.edu.ua/>.
12. Електронна бібліотека університету. Режим доступу : <http://library.khmnu.edu.ua/>.
13. Репозитарій ХНУ. Режим доступу : <http://elar.khmnu.edu.ua/jspui/?locale=uk>.